

Чашницька Т. Г.,

*доктор філософії в галузі права,
головний спеціаліст відділу координації роботи...
Державної міграційної служби України
м. Київ, Україна*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ПІД ЧАС ОСВІТНІХ ТА НАУКОВИХ ПРОЦЕСІВ

Розвиток інформаційних технологій та їх проникнення в усі сфери суспільного життя, зокрема у сфери освіти та науки, створює передумови переходу країн на більш високий рівень розвитку.

У Законі України “Про національну програму інформатизації” визначається, що *інформатизація* – це сукупність взаємопов’язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки [1].

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу освіти є елементом державної політики.

У Законі чітко визначені функції органів державної влади у реалізації Національної програми інформатизації. Вони повинні в межах їх компетенції здійснювати наступні функції у процесі інформатизації:

- встановлення стандартів, норм і правил використання засобів інформатизації;
- забезпечення доступу громадян до інформації органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до інших джерел інформації;
- визначення пріоритетних напрямів інформатизації з метою подальшої її підтримки шляхом державного фінансування;
- інформатизацію науки, освіти, культури, охорони довкілля та здоров’я людини, державного управління, національної безпеки та оборони держави, пріоритетних галузей економіки.

Визначено стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні:

- забезпечення комп’ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед, шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні всебічно розвиненої особистості;

- створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах охорони здоров'я, освіти, науки, охорони довкілля;

- використання інформаційно-комунікаційних технологій для вдосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, становлення електронних форм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами.

Як зазначає М. В. Онопрієнко, інформатизація науки привела до появи нового методу дослідження складних систем і процесів, а саме обчислювальних, машинних експериментів [2].

Серед основних напрямів розвитку інформаційного суспільства в Україні необхідно відзначити такі:

- забезпечення вільного доступу населення до телекомунікаційних послуг, зокрема до мережі Інтернет та інформаційних ресурсів;

- надання кожній людині можливості для здобуття знань, умінь і навичок з використанням інформаційних технологій під час навчання, виховання та професійної підготовки;

- створення умов для забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності усіх верств населення, створення системи мотивацій щодо впровадження і використання інформаційних технологій для формування широкого попиту на такі технології в усіх сферах життя суспільства.

Разом із тим, поряд з технологічним аспектом інформатизації вищих навчальних закладів, здійснення програми неможливе без розвиненої системи надання інформаційних послуг, які ними надаються. Забезпечення інформаційної безпеки. Важливу роль у цьому процесі відіграють інформаційні сайти вузів. Саме вони є засобом комунікації та інтеграції в інформаційному просторі. Треба відзначити позитивний момент у створенні електронних бібліотек, електронних підручників та посібників.

Отже, аналіз існуючих електронних ресурсів вищих навчальних закладів в рамках виконання Національної програми інформатизації дозволяє зробити такі висновки:

- процес створення інформаційних сайтів в цілому є позитивним, динамічним;

- необхідним є розміщення на сайтах електронних підручників та посібників;

- важливою є уніфікація вимог щодо контенту веб-сайтів.

Сьогодення вимагає приділяти увагу питанням наявності можливості переходу на різні інформаційні платформи, які мають певні особливості з метою дистанційного навчання, з метою збереження та отримання необхідної інформації в подальшому.

Також, розглядаючи вплив інформатики на еволюцію сучасної науки, слід зазначити, що інформатика сприяє формуванню ряду нових

теоретичних дисциплін, таких як математичне програмування, теорія ігор та інше [3].

В умовах воєнного стану збереження інформації та можливість її використання, а також не допущення несанкціонованого доступу до певної інформації має особливе значення. Це пов'язане з певними технічними негараздами (наприклад, відключення енергопостачання, перебування студентів в зоні військових дій, вплив міграційних факторів), також можливістю атак за допомогою певного програмного забезпечення, спрямованих на викрадення, знищення, пошкодження даних.

Список використаних джерел:

1. Закон України “Про національну програму інформатизації”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення: 19.03.2025).

2. Онопрієнко М. В. Інформаційні технології в науці: методологічний вплив і проблеми. *Наука та наукознавство*. 2011. № 3. С. 48–58.

3. Шишкіна М. П. 10 Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, Київ, Україна / Моделі організації доступу до програмного забезпечення у хмаро орієнтованому освітньому середовищі. DOI: 10.14308/ite000525

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-502-3-62>

Черемнов М. В.,

*аспірант кафедри комп'ютерної інженерії та інноваційних технологій
Міжнародного гуманітарного університету
м. Одеса, Україна*

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Упровадження кіберзахисту як важливої частини об'єктів критичної інфраструктури (далі ОКИ) вимагає використання відповідних методів для розуміння поточних і потенційних проблем кіберзахисту та відповідного їх усунення.

Управління ризиками інформаційної та кібербезпеки, аудит системи управління інформаційних систем, реагування на інциденти кібербезпеки, управління вразливостями в інформаційно-комунікаційних систем і розвідка загроз належать до таких основних методів.